

Tècniques intervencionistes en dolor crònic

Curs teoricopràctic d'exploració ecoguiada sobre models

I. Dades Generals

I.1 Calendari

Dates inscripció:

Part B: 13/02/2017 a 22/04/2017

Part C: 15/07/2017 a 15/10/2017

Dates realització:

Part B: 28/04/2017

Part C: 20/10/2017

I.2 Nom de l'activitat

Tècniques intervencionistes en dolor crònic. Curs teoricopràctic d'exploració ecoguiada sobre models

I.3 Unitat promotora / Entitat gestora

Societat Catalana de Dolor (Acadèmia de Ciències Mèdiques i de la Salut de Catalunya i de Balears)

I.4 Tipologia de l'activitat

Curs d'especialització

I.5 Entitats col·laboradores

Grünenthal Pharma S.A. España

I.6 Àrea temàtica de l'activitat

Medicina

I.7 Modalitat

Semi presencial

I.8 Oferta modular

No

I.9 Temps de durada

2 Parts: B i C

I.10 Hores de l'activitat

Nombre total d'hores Parts B: 25

Nombre total d'hores Part C: 25

Nombre total ECTS Parts B: 1

Nombre total ECTS Parts C: 1

Nombre total d'hores Parts B i C: 50

Nombre total ECTS Parts B i C: 2

1.11 Places

Núm. màxim: 30

Núm. mínim: 2

1.12 Direcció Acadèmica

Directora:

Dra. M. Victòria Ribera Canudas

Co-director:

Dr. Antonio Montes Pérez

2. Dades Acadèmiques del Programa

2.1 Objectius formatius

Els objectius d'aquest curs són donar als participants una formació en sono-anatomia, tècniques de punció i diferents abordatges d'infiltracions ecoguiades i/o ecoassistides que s'utilitzen actualment en la pràctica clínica pel diagnòstic i tractament del dolor.

1. Coneixement teòric de l'anatomia de les àrees susceptibles de realitzar tècniques intervencionistes pel tractament del dolor tant a nivell articular, nerviós com miofascial.
2. Coneixement teòric de l'anatomia ecogràfica de totes les àrees a estudi.
3. Coneixement de les principals indicacions tant a nivell diagnòstic com terapèutic.
4. Coneixement de la bibliografia més recent publicada al respecte.
5. Aplicació en taller pràctic sobre model dels coneixements anatòmics adquirits en la part teòrica i reconeixement d'estructures.
6. Coneixement dels diferents abordatges per cada tècnica.
7. Coneixement de la sistemàtica a seguir per poder realitzar infiltracions ecoguiades.
8. Coneixement del material a utilitzar i fàrmacs a administrar.
9. Adquisició de pautes practiques a l'hora de realitzar infiltracions ecoguiades.

2.2 Resultats esperats

2.2.1 Competències específiques

1. Conèixer els principis bàsics i avançats de l'anatomia aplicada als ultrasons.
2. Aplicar els coneixements anatòmics per a la realització de tècniques d'anestèsia regional i de tècniques intervencionistes del dolor.
3. Conèixer l'anatomia ecogràfica de les principals zones d'interès a nivell vasculonerviós, articular i axial (cervical, toràcic i lumbar) del cos humà.
4. Reconèixer la sono-anatomia normal i les seves variacions anatòmiques i alteracions patològiques.
5. Realitzar de manera sistemàtica una exploració ecogràfica per valorar les principals estructures anatòmiques en relació a l'anestèsia regional i el tractament del dolor.
6. Ser capaç de planificar, després d'una exploració ecogràfica de la zona a estudi, la tècnica intervencionista a realitzar.
7. Adquirir les competències necessàries de coordinació motora per guiar l'agulla amb l'ecògraf amb visualització directa de la punta de l'agulla.

8. Conèixer i realitzar els procediments bàsics i avançats en intervencionisme pel tractament del dolor agut i crònic amb ultrasons proposats.
9. Coneixement de les indicacions de les tècniques intervencionistes proposades.

2.2.2 Competències transversals

En aquest curs, a partir de la seva metodologia també pretenem que els alumnes adquireixin una sèrie de competències transversals tant a nivell instrumental com personal.

1. Capacitat d'anàlisi (analitzar tot el que s'exposa i ser capaços de veure, en la seva pràctica diària, quines aplicacions pot tenir).
2. Capacitat de planificar (com, de quina manera i en quin context, pot aplicar els coneixements adquirits).
3. Treball interdisciplinari (en el tractament del dolor estan implicades moltes especialitats, l'aplicació de les tècniques exposades obre diferents possibilitats de relació amb altres especialistes en quant a oferir a altres especialistes implicats en el maneig de pacients amb dolor opcions de les que fins ara ni disposàvem i d'altra banda som diferents els especialistes implicats en el diagnòstic i tractament del dolor).
4. Habilitat en relacions interpersonals (un dels aprenentatges que es fa en aquest tipus de curs es fa a partir de les relacions entre els alumnes i professors i entre els mateixos alumnes, fomentant el diàleg i compatint experiències professionals que enriqueixen de manera molt intensa a tots els participants tant des d'un punt de vista professional com personal).
5. Motivació per la qualitat (aquest és un dels principals objectius, de fet l'ecografia en dolor ha aportat noves tècniques però sobretot fer les mateixes tècniques amb millor qualitat).
6. Creativitat (l'ecògraf és personal, subjectiu, aquesta és una de les seves limitacions però també un dels grans avantatges cadascun dels participants, en la seva pràctica diària pot innovar, trobar diferents solucions, diferents abordatges, i de fet aquest diàleg es promou en els diferents tallers).

2.2.3 Sortides professionals

Aquest curs està dirigit a tots els professionals que utilitzen l'ecografia com a eina diagnòstica i terapèutica en el maneig de patologia àlgica que afecti al sistema musculoesquelètic i nerviós. En aquest sentit a nivell professional és una competència que utilitzaran tots els professionals als que va dirigit (veure apartat 3) en la seva consulta com a eina diagnòstica de suport i en les sales d'intervencionisme com a eina de guia de les infiltracions.

A partir del que s'aprèn en aquest curs, el professional podrà augmentar la seva eficàcia a nivell de diagnòstic i tractament i probablement aconseguir que el control del dolor, objectiu dels professionals implicats com alumnes en aquest curs, millori.

Les oportunitats professionals que ofereix aquest curs, donat que està dirigit a professionals que ja treballen en el tractament del dolor ja sigui agut com crònic suposa l'adquisició d'una competència per desenvolupar millor la seva tasca professional, obre noves possibilitats dins de la tasca que es realitza en la consulta diària.

L'aplicació dels coneixements adquirits en aquest curs és immediata si es disposa d'ecògraf en el lloc de treball, però en qualsevol cas és imprescindible a nivell laboral per exercir actualment en el camp del tractament del dolor. Per lo tant, és una oportunitat per millorar l'exercici professional i poder acreditar l'assistència i aprofitament d'aquest curs suposa, dins el currículum dels alumnes, l'acreditació d'una competència necessària actualment per exercir en les especialitats relacionades a qui va adreçat aquest curs.

3. Admissió

3.1 A qui s'adreça

1. Metges d'Unitats de Dolor
2. Metges especialistes en: Anestesiologia, Reumatologia, Rehabilitació, Neurocirurgia, Traumatologia, Neurologia, que tracten a pacients amb dolor crònic.
3. Anestesiòlegs interessats en anestesia regional i dolor.
4. Metges que utilitzen els ultrasonors per al desenvolupament de la seva especialitat.

3.2 Perfil acadèmic i professional dels alumnes al qui va dirigit

Llicenciats i Doctors en Medicina i Cirurgia.

3.3 Requisits per l'accés, admissió als ensenyaments i criteris de selecció dels estudiants

- Llicenciats i Doctors en Medicina i Cirurgia.
- Membres de la Societat Catalana de Dolor (requisit imprescindible) i han de ser especialistes amb una formació específica en el tractament del dolor.
- Tenir coneixements en tècniques d'anestèsia loco-regional del dolor i tècniques intervencionistes en el tractament del dolor amb ultrasons.

4. Pla d'Estudis

4.1 Descripció del programa formatiu

4.2 Programa

PART B: Punció ecoguiada miofascial i dels plans interfascials

- Tema B1: Bloqueig miofascial ecoguiat cervical
B 1.1 Compartiment posterior (Rectus capitis, esplenis, semiespinals)
B 1.2 Compartiment lateral (Escalens)
B 1.3 Compartiment anterior (ECM)
- Tema B2: Bloqueig miofascial ecoguiat de l'espatlla i del manegot rotador
B 2.1 Espatlla: trapezi, deltoïdes, elevador de la escàpula
B 2.2 Bloqueig dels músculs del manegot del rotadors: supraespinos, infraespinos, subescapular i rodó menor.
- Tema B3: Bloqueig ecoguiat de la paret toràctica
B 3.1 Bloqueig interfascial del pla pectoral
B 3.2 Bloqueig Interfascial del pla del Serrato
- Tema B4: Bloqueig miofascial ecoguiat en el dolor lumbar
B 4.1 Bloqueig múscul quadrat lumbar i psoas major e ilíac
B 4.2 Bloqueig lligaments iliolumbar
B 4.3 Bloqueig de la fàscia toracolumbar
- Tema B5: Bloqueig miofascial ecoguiat de la regió glútia
B 5.1 Múscles glutis
B 5.2 Múscle piriformis
- Tema B 6: Bloqueig miofascial ecoguiat abdominal
B.6.1 Pla transvers abdominal (TAP)
B.6.2 Bloqueig pla interfascial del rectes abdominal

PART C: Sistema Nervios i Ganglis

- Tema C1: Punció ecoguiada per bloqueig nervios en el dolor perineal i genital:
C 1.1 Nervis del plexe sacre i pudend
C 1.2 Nervis del plexe lumbar: iliinguinal, ilihipogàstric, genitofemoral
- Tema C2: Bloquejos ecoguiats pel dolor toràctic
C 2.1 Nervi intercostal
C 2.2 Bloqueig paravertebral
- Tema C3: Ultrasonografia per a la punció i exploració assistida de l'espai espinal epidural lumbar
C 3.1 Exploració ultrasonogràfica dels espais intratecal
C 3.2 Exploració ultrasonogràfica de l'espai epidural
- Tema C 4: Ultrasonografia per a la punció assistida de ganglis simpàtics
C 4.1 Ultrasonografia per a l'exploració i punció assistida del gangli cervico-toràctic o gangli estrellat
C 4.2 Ultrasonografia per a l'exploració i punció assistida del plexe celà
C 4.3 Ultrasonografia per a l'exploració i punció assistida del plexe hipogàstric

C 4.4 Ultrasonografia per a l'exploració i punció assistida de Gangli Imparell de Walter.

4.3 Metodologia de formació

- El curs es desenvoluparà en dues aules situades a la Acadèmia de Ciències Mèdiques i de la Salut de Catalunya i de Balears. En una aula es realitzaran les classes teòriques i a l'altre les classes pràctiques, sobre 5 models humans.
- El curs està destinat a un màxim de 30 alumnes.
- Els alumnes, en cadascuna de les parts, rebran una introducció al curs senyalant els aspectes generals i teòrics de la ecografia que durarà 30 minuts i seguidament s'iniciaran les classes teòriques, que junt amb les conclusions i reflexions finals tindran una durada de 4.5 hores. Les classes pràctiques tindran una durada de 3.5 hores per mòdul. Es disposarà de 30 minuts de descans a mig matí per fomentar la relació entre alumnes i professors i l' hora per dinar.
- Les classes teòriques versaran sobre estructures anatòmiques, localització i abordatges de visualització ecogràfica, de les mateixes.
- Les classes pràctiques es realitzaran, posteriorment a cada classe teòrica i estaran desenvolupades i tutelades per un especialista, que mostrarà el que s'ha impartit anteriorment i tindrà cura, de la formació i aprenentatge dels alumnes que li corresponguin.
- Cada grup de alumnes, comptarà amb un model viu i un tacògraf per la realització de totes les visualitzacions ecogràfiques explicades en les classes teòriques i una vegada realitzada l'ensenyança del professor, realitzaran les pràctiques individualment, supervisades per ell.
- Al final es realitzarà una avaluació dels alumnes, mòdul i professorat.

4.4 Avaluació dels estudiants

Es realitzarà a través de 3 aspectes:

1. De l'assistència: Firma al inici de la jornada. Serà necessària una assistència del 100% per accedir a la resta de l'avaluació.
2. De coneixements: Realitzada al final de la jornada, amb un examen tipus test de 10 preguntes amb 4 opcions de resposta, sobre imatges o qüestions teòriques. Aquesta prova es superarà amb una puntuació positiva igual o superior al 70%.
3. De les habilitats pràctiques que l'alumne demostra, cada professor avaluarà a 6 alumnes, valorant l'aproximació a la zona, la identificació de les estructures, l'optimització de les imatges, la identificació i visualització dels objectius, la identificació estructures neurovasculars. La valoració de l'alumne ha que ser igual o superior al 70%.

L'avaluació final dels coneixements adquirits per l'alumne ha que ser igual o superior al 70% per superar el curs.

4.5 Requeriments per obtenir l'acreditació

Els requeriments per l'acreditació serà la presència del alumne en totes les parts i la superació de les avaluacions.

5 Dades organitzatives

5.1 Horari

Part B: 28/04/2017 de 8:30 a 18:30 hores

Part C: 20/10/2017 de 8:30 a 18:30 hores

5.2 Lloc i requeriments / Recursos materials i Serveis

El curs es desenvoluparà en 2 aules independents, però properes espacialment, de les instal·lacions de l'Acadèmia de Ciències Mèdiques i de la Salut de Catalunya i de Balears:

- Una aula on s'impartiran les classes teòriques de cada part. Necessita projector i pantalla per projectar les imatges que el professor cregui adient de cara a explicar la matèria.
- Aula diàfana amb 5 cadires i 5 lliteres. A l'aula hauria d'haver "pissarres blanques" per escriure i/o pissarres de paper.
- 5 ecògrafs per poder realitzar les exploracions.
- Material per netejar els restes de gel: talles, tovalloles, paper blanc.
- Rotlles de paper multiserveis per netejar el gel.
- 5 models humans.

5.3 Import

Gratuït segons requisits establerts al punt 3.3.

Barcelona, febrer 2017